

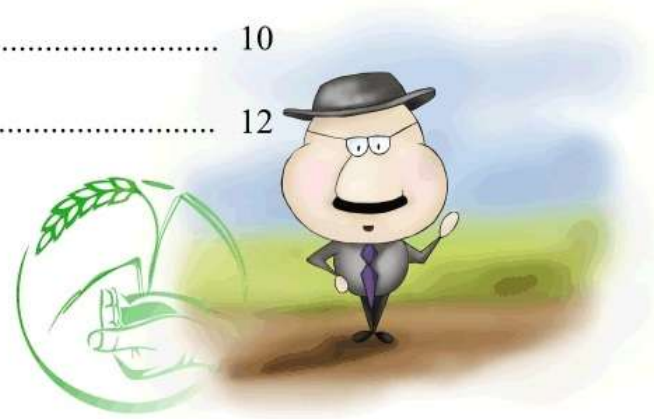
**ODSTĘPSTWO ROLNE,
CZYLI
WYKORZYSTANIE MATERIAŁU
ZE ZBIORU ODMIAN
CHRONIONYCH
WYŁĄCZNYM PRAWEM
JAKO MATERIAŁU SIEWNEGO**

Leszno, styczeń 2012

SPIS TREŚCI

→	Pełnomocnictwo hodowców	1
→	Definicje.....	2
→	Licencjonowana produkcja materiału siewnego	3
→	Odstępstwo rolne	4
→	Wniosek o udzielenie informacji	6
→	Wzór wypełnionego formularza AGNAS	7
→	Platforma Agn@s	9
→	Rolnicy pytają.....	10
→	Piractwo nasienne	12

PEŁNOMOCNICTWO HODOWCÓW

Niżej wymienione osoby prawne, którym przysługuje wyłączne prawo do odmian roślin, będące zarazem wspólnikami Agencji Nasiennej Sp. z o.o., z siedzibą w Lesznie, ul. Jana Dekana 6E, ustanowiły **Agencję Nasienną Sp. z o.o.** swoim pełnomocnikiem do podejmowania wszelkich czynności związanych z realizacją uprawnień Spółki, wynikających z instytucji odstępstwa rolnego, a w szczególności do:

- występowania do posiadaczy gruntów rolnych (rolników) z wnioskami o udzielenie informacji o zakresie wykorzystywania przez nich materiału ze zbioru odmian chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego;
- zbierania od posiadaczy gruntów rolnych (rolników) informacji o zakresie wykorzystywania przez nich materiału ze zbioru odmian chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego;
- przeprowadzania kontroli zgodności informacji udzielanych przez posiadaczy gruntów rolnych (rolników) o zakresie wykorzystywania przez nich materiału ze zbioru odmian chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego ze stanem faktycznym.

Hodowcy zbóż:

„DANKO” Hodowla Roślin Sp. z o.o., Choryń
„DSV Polska” Sp. z o.o., Wągrowiec
„Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o. – Grupa IHAR”, Smolice
Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o.
– Grupa IHAR, Strzelce
KWS Lochow Polska Sp. z o.o., Kondratowice
KWS Polska Sp. z o.o., Poznań
Lantmännen SW Seed Spółka z o.o., Wrocław

LIMAGRAIN CENTRAL EUROPE SOCIETE
EUROPEENNE Spółka Europejska oddział
w Polsce, Poznań
Małopolska Hodowla Roślin – HBP
Sp. z o.o., Kraków
„Monsanto Polska” Sp. z o.o., Warszawa
Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o., Tulce
RAGT Semences Polska Sp. z o.o., Łysomice
„Saaten-Union Polska” Sp. z o.o., Wągrowiec

Od 2011 r. reprezentujemy również hodowców ziemniaka:

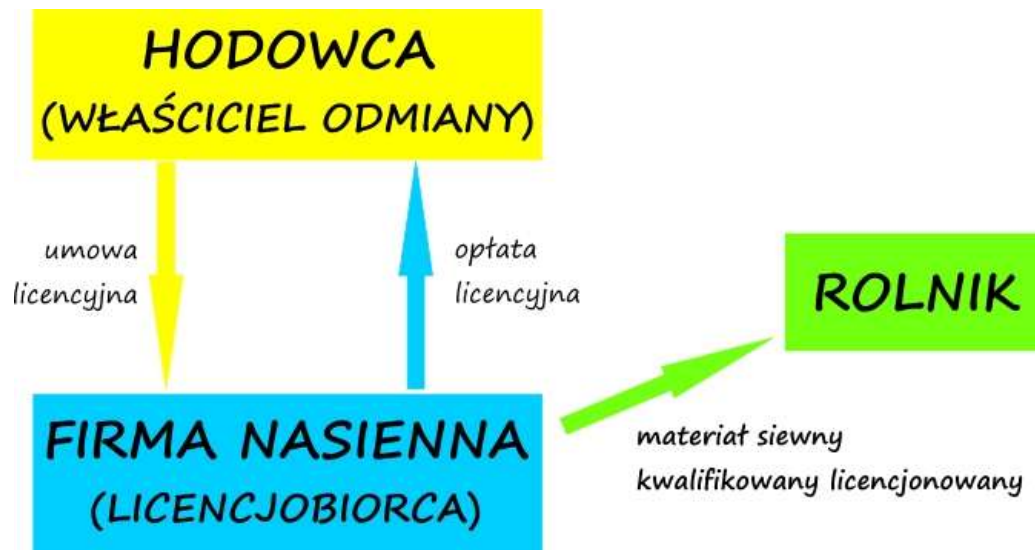
AGRICO POLSKA Sp. z o.o., Lębork
Europlant Handel Ziemniakami Sp. z o.o., Obliwice
Hodowla Ziemniaka Zamarte Sp. z o.o. – Grupa IHAR, Zamarte
HZPC Polska Sp. z o.o., Poznań
POMORSKO MAZURSKA HODOWLA ZIEMNIAKA Sp. z o.o., Strzekęcino
Solana Polska Sp. z o.o., Zduny k. Łowicza

DEFINICJE

- **Materiał siewny** - „rośliny lub ich części przeznaczone do siewu, sadzenia, szczepienia, okulizacji lub innego sposobu rozmnażania roślin, w tym z zastosowaniem metod biotechnologii”; materiał zebrany z plantacji nasiennej.
- **Materiał ze zbioru** - „rośliny lub ich części uzyskane z uprawy określonej odmiany, nie przeznaczone do stosowania jako materiał siewny”; materiał zebrany z plantacji roślinnej z przeznaczeniem innym niż siew (czyli np. na paszę, do przetworu energetycznego lub spożywczego).
- **Wykorzystanie materiału ze zbioru jako materiału siewnego** (inaczej: „odstępstwo rolne”) – użycie „materiału ze zbioru”, jakby był „materiałem siewnym”. W przypadku odmian chronionych jest to legalne tylko wtedy, gdy materiał zebrany przez danego rolnika został wysiany na gruntach rolnych posiadanych przez tego samego rolnika.
- **Grunty rolne** - wszystkie grunty, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej (czyli np. grunty orne, nieużytki, odłogi, pastwiska, łąki, użytki zielone, sady i stawy).
- **Posiadanie gruntów rolnych** - posiadaczem określa się: 1) właściciela; 2) tego, kto włada gruntami, jakby był właścicielem; 3) osobę, która na podstawie jakiegokolwiek tytułu prawnego włada cudzymi gruntami (dzierżawa, użytkowanie); 4) osobę, która włada gruntami rolnymi bez tytułu prawnego (np. uprawia czyjeś nieużytki bez umowy).

LICENCJONOWANA PRODUKCJA MATERIAŁU SIEWNEGO

- Kwalifikowany materiał siewny odmian chronionych produkowany jest w firmach nasiennych (licencjobiorcach) wyłącznie na podstawie pisemnej umowy licencyjnej pomiędzy taką firmą a hodowcą (właścicielem) danej odmiany.
- Rolnik może zakupić kwalifikowany (licencjonowany) materiał siewny, wyprodukowany przez daną firmę nasienną, do siewu we własnym gospodarstwie, bez obowiązku uiszczania dodatkowych opłat dla hodowcy.
- Po zakończeniu sezonu siewu licencjobiorca rozlicza się z hodowcą we własnym zakresie, wpłacając na jego rzecz opłatę licencyjną.

ODSTĘPSTWO ROLNE

• Kiedy odstępstwo rolne ma zastosowanie?

Gdy rolnik decyduje się na siew nasion lub sadzeniaków odmian chronionych z własnego zbioru.

• Jakie warunki trzeba spełnić, aby skorzystać z odstępstwa rolnego?

- 1) **Gatunek, który chcemy wysiać, jest prawnie dopuszczony do korzystania z odstępstwa rolnego** (jest to m.in. pszenica zwyczajna, żyto, jęczmień, pszenżyto, owies, rzepak ozimy i ziemniak).
- 2) **Materiał do siewu odmiany chronionej pochodzi z własnego zbioru**
- czyli nie został nabyty „na targu”, z ogłoszenia, od innego rolnika lub w ramach wymiany sąsiedzkiej.
Siew niekwalifikowanego materiału odmiany chronionej jest nielegalny!
- 3) **Gatunek, który chcemy wysiać, jest odmianą populacyjną** - nie wolno wysiewać materiału ze zbioru odmian syntetycznych i mieszańcowych (F1)!

• Ile to kosztuje?

W ciągu 30 dni od siewu materiału z własnego zbioru rolnik ma obowiązek uiścić na rzecz hodowcy opłatę wg obowiązujących stawek za 1 kg materiału wykorzystanego do siewu (50% opłaty licencyjnej dla danej odmiany w danym roku).

• Kto podlega obowiązkowi opłaty za odstępstwo rolne?

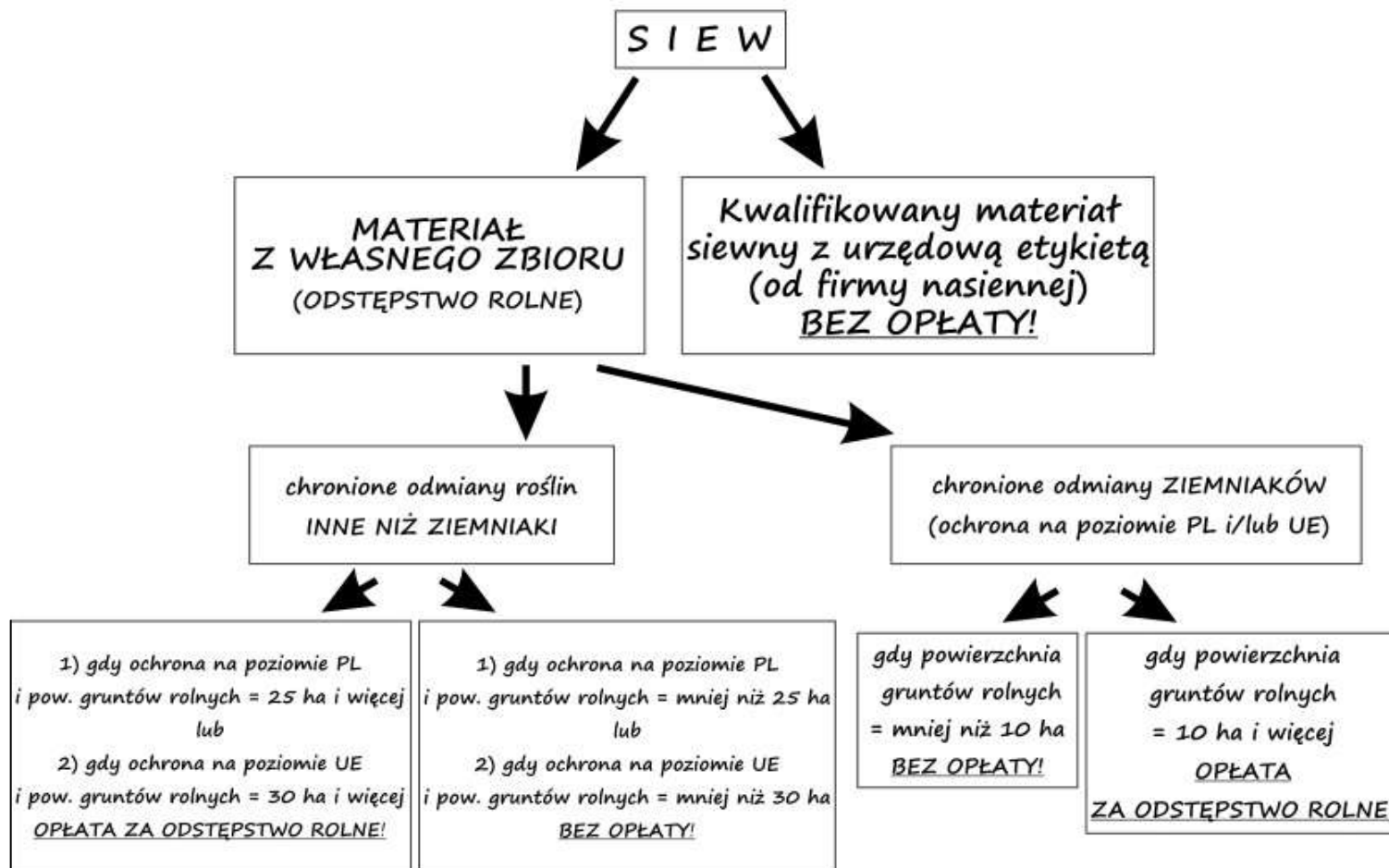
Opłatę za odstępstwo rolne uiszczają:

- w przypadku chronionych odmian ziemniaków: posiadacze gruntów rolnych o powierzchni **10 ha i więcej**;
- w przypadku pozostałych odmian roślin chronionych na poziomie krajowym (PL) i dopuszczonych do odstępstwa rolnego: posiadacze gruntów rolnych o powierzchni **25 ha i więcej**;
- w przypadku pozostałych odmian roślin chronionych na poziomie wspólnotowym (UE) i dopuszczonych do odstępstwa rolnego: posiadacze gruntów rolnych o powierzchni **30 ha i więcej**.

Posiadacze gruntów rolnych do 10 ha są zwolnieni z obowiązku opłaty.

ODSTĘPSTWO ROLNE

Jak sprawdzić,
czy powstał obowiązek uiszczenia opłaty?

WNIOSEK O UDZIELENIE INFORMACJI

Hodowca lub organizacja hodowców (w tym przypadku - Agencja Nasienna Sp. z o.o. w Lesznie) ma prawo zwrócić się do rolnika z zapytaniem, czy i w jakim zakresie korzystał on z odmian chronionych.

W tym celu, w imieniu hodowców, których reprezentujemy, nasza Agencja regularnie wysyła do dowolnej grupy rolników wnioski o udzielenie informacji, wraz z formularzem AGNAS. Zgodnie z przepisami, **rolnik ma obowiązek na taki wniosek odpowiedzieć** (we właściwy sposób wypełniając formularz), nawet jeśli w danym roku nie wysiewał materiału kwalifikowanego lub nie korzystał z odstępstwa rolnego.

Formularz AGNAS wypełniają posiadacze gruntów rolnych o powierzchni 10 ha i więcej!

Zakres informacji udzielanych w formularzu:

- posiadacze gruntów rolnych o pow. 10-25 ha: informacja o sadzeniu **ziemniaków** odmian chronionych w PL i UE
- posiadacze gruntów rolnych o pow. 25-30 ha: informacja o sadzeniu **ziemniaków** odmian chronionych w PL i UE oraz/lub o siewie **nasion** pozostałych odmian roślin, chronionych tylko w PL
- posiadacze gruntów rolnych o pow. 30 ha i więcej: informacja o sadzeniu **ziemniaków** odmian chronionych w PL i UE oraz/lub o siewie **nasion** pozostałych odmian roślin, chronionych w PL i UE

Jak wypełnić formularz AGNAS?

Posiadacze gruntów rolnych o **powierzchni poniżej 10 ha** nie mają obowiązku udzielania informacji na formularzu AGNAS.
Prosimy jedynie powiadomić nas o tym pisemnie!

PLATFORMA Agn@s

Dla ułatwienia rolnikom współpracy z Agencją Nasienną Sp. z o.o. przygotowaliśmy elektroniczną platformę B2B, która pozwoli na ograniczenie papierowego obiegu dokumentów i konieczności ich archiwizacji w formie papierowej. System Agn@s umożliwi również rolnikowi dostęp w dowolnej chwili do danych wymienianych podczas komunikacji z Agencją Nasienną.

Aby otrzymać dostęp do platformy internetowej Agn@s, wystarczy złożyć u nas wniosek o nadanie loginu i hasła, a następnie podpisać z naszą Agencją umowę o korzystaniu z platformy.

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*

ROLNICY PYTAJĄ...

Czemu służą opłaty za korzystanie z odmian chronionych?

Opłaty za korzystanie z odmian chronionych są obecnie podstawowym źródłem finansowania prac hodowców nad stworzeniem nowych odmian roślin uprawnych. Program hodowlany trwa ok. 10 lat i wymaga nakładów rządu kilku milionów złotych. Produkowane przez hodowców ilości materiału siewnego są zbyt małe, żeby generować wystarczające przychody; hodowcy nie otrzymują też żadnych dotacji państwowych. W tej sytuacji warunkiem kontynuowania prac przez hodowców (**i postępu w produkcji roślinnej!**) jest regularne wnoszenie opłat przez licencjobiorców i rolników.

Dlaczego do kwoty za odstępstwo rolne doliczany jest podatek VAT = 23%?

Opłata za odstępstwo rolne nie jest związana z produktem jako takim (czyli nasionami lub sadzoniakami wykorzystanymi do siewu) lub usługą, a więc stawka obniżona nie może mieć zastosowania. Opłata wiąże się z własnością intelektualną (wyłącznym prawem) - w tym przypadku obowiązuje normalna stawka VAT.

Agencja Nasienna posiada moje dane - jak to się ma do ustawy o ochronie danych osobowych?

W myśl ustawy, za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania **osoby fizycznej**. W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (czyli np. gospodarstwo rolne), ochrona ich danych adresowych jest ograniczona, ponieważ traktuje się je jak dane **przedsiębiorcy**.

Dlaczego nie mogę wysiać materiału „z targu” lub od sąsiada?

Takie działanie jest niezgodne z prawem, ponieważ narusza wyłączne prawo hodowcy do danej odmiany. Można je porównać do piractwa komputerowego lub muzycznego, polegającego na nielegalnym kopiowaniu i rozpowszechnianiu programów komputerowych lub utworów muzycznych. Poza tym, nabywając materiał „na czarnym rynku”, rolnik może paść ofiarą oszustwa: takie nasiona lub sadzoniaki często są złej jakości, zanieczyszczone, lub pochodzą od zupełnie innej odmiany - w rezultacie zbiory są niższe od zakładanych i gospodarstwo ponosi stratę. Tylko materiał kwalifikowany gwarantuje wyrównane, silne i zdrowe plony.

Dlaczego mam żądać faktury przy zakupie materiału kwalifikowanego?

Na podstawie takiej faktury rolnik może wnioskować w Agencji Rynku Rolnego o przyznanie dopłaty do areálu obsianego kwalifikowanym materiałem siewnym. Wnioski o dopłaty należy składać w oddziałach terenowych ARR.

Jak wygląda prawidłowo wystawiona faktura?

Prawidłowa faktura sprzedaży materiału siewnego powinna zawierać:

- 1) dane sprzedawcy i nabywcy (imię i nazwisko lub nazwa, adres, NIP);
- 2) datę sprzedaży materiału i numer faktury;
- 3) cenę jednostkową materiału siewnego;
- 4) łączną wartość zakupionego materiału (liczbowo i słownie);
- 5) **nazwę gatunku i odmiany, kategorię lub stopień kwalifikacji materiału siewnego;**
- 6) **nr partii materiału siewnego.**

Uwaga! Jeśli na naszej fakturze brak którejs z powyższych danych (zwłaszcza pkt. 5 i 6), prawdopodobnie zostaliśmy oszukani - oferowany materiał jest niekwalifikowany i sprzedawany nielegalnie! W takiej sytuacji należy zrezygnować z zakupu i poinformować o zajściu naszą Agencję (tel. 65 529 31 62, e-mail: zarzad@agnas.pl) lub Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa!

Źle wystawiona faktura zostanie również odrzucona przez ARR w razie ubiegania się o dopłatę!

Otrzymałem wnioski o udzielenie informacji wraz z drukiem AGNAS. Nie korzystałem z odstępstwa rolnego ani z materiału kwalifikowanego – czy muszę wypełniać ten druk?

TAK. Na posiadaczu gruntów o powierzchni powyżej 10 ha ciąży obowiązek udzielenia informacji, nawet jeśli nie wysiewał w danym okresie odmian roślin chronionych lub nie wykorzystywał własnego materiału ze zbioru jako materiału siewnego. Należy wówczas zaznaczyć pole D 24 na druku AGNAS i odesłać go na adres naszej Agencji.

PIRACTWO NASIENNE

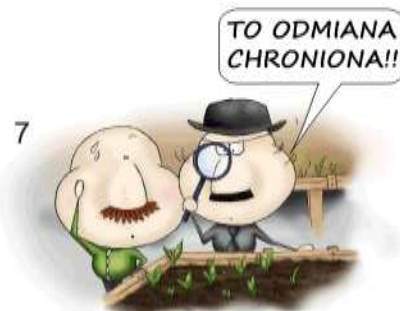
Na polskim rynku łatwo można natknąć się na nieuczciwych sprzedawców, uprawiających nielegalny handel materiałem siewnym, nie posiadającym kwalifikacji. Nie dajmy się zwieść atrakcyjnej, niskiej cenie! Taki zakup to pozorna oszczędność: zakupione w ten sposób nasiona lub sadzeniaki często są złej jakości (co daje w efekcie słabe plony), zanieczyszczone, a nawet mogą pochodzić z innej odmiany niż deklaruje sprzedawca.

AFERA FARMERA

który z prawem zadziera

KIM JESTEŚMY?

Agencja Nasienna Sp. z o. o. w Lesznie jest organizacją utworzoną we wrześniu 2003 roku przez polskie hodowle roślin rolniczych, jako ich reprezentant w sprawach kontroli obrotu nasiennego i respektowania przysługującego hodowcom wyłącznego prawa do odmian.

Zadania Agencji Nasiennej:

- zbieranie i kontrola informacji od rolników o zakresie wykorzystywania przez nich materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego
- przeciwdziałanie przejawom naruszenia wyłącznego prawa
- kontrola realizacji umów licencyjnych przez przedsiębiorców nasiennych
- **wspieranie zgodnego z prawem korzystania z odmian roślin i zwalczanie nielegalnego obrotu materiałem siewnym.**

Agencja Nasienna Sp. z o.o.
ul. Dekana 6E, 64-100 Leszno

NIP 6972114964, REGON 411532919, KRS 0000180897

Sąd Rejonowy w Poznaniu IX Wydz. Gosp. KRS

Kapitał zakładowy i wpłacony: 380 000 PLN

tel. 65 529 31 62, fax 65 520 30 62

zarzad@agnas.pl

www.agencjanasienna.pl